

İş Yapma Kolaylığı Endeksinde İran'ın Konumu Bir Basamak Yükseldi.

İran'ın Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Endeksindeki puanı 0,01 puanlık artışla 58,6'dan 58,5'e yükselmiştir. Bu puanla İran, 2020 yılında endekste yer alan 190 ülke içinde geçen yılki 128. sırasından 127. sıraya ilerlemiştir.

Endekste yer alan 10 dizine göre İran'ın 190 ülke içindeki durumu aşağıdaki gibidir.

- **İş kurmak**

Bu dizin, bir limited şirket kurmak için gereken prosedür, zaman, maliyet ve ödenmiş asgari sermayeyi kaydetmektedir.

İran, 190 ekonomi arasında 2019'da 173. sırada iken, 2020'de 178. Sıraya gerilemiştir. İş kurma kolaylığı için 67.8 puan alarak geçen yılın raporuna göre 0,01 puanlık bir gerileme göstermiştir.

Dünya Bankası'nın raporuna göre, İran'da iş kurma 10,5 prosedür gerektirmekte, 72,5 gün sürmekte ve toplam yatırım maliyetinin %1,1'i şirket kurarken harcanmaktadır.

İran'da iş kurma esnasında bankaya yatırılması gereken zorunlu bir depozito veya para bulunmamaktadır.

- **İnşaat İzinleri**

Bu dizin, bir depo inşa etmek için tüm formalitelerin ve inşaat izin sistemindeki kalite kontrol ve güvenlik mekanizmalarının tamamlanması için gerekli prosedürler, zaman ve maliyet ile ilgilidir.

İran bu dizinde geçen yılın raporuna kıyasla 0,4 puanlık bir iyileşme göstererek 71,2 puanla 73. sırada yer almaktadır.

İran'da inşaat izinleri ile uğraşmak için 16 prosedür gerekmekte, 130 gün sürmekte ve depo değerinin %6,6'sına mal olmaktadır.

- **Elektriğe Ulaşım**

Bu dizin, yerel bir işletme için elektrik şebekesine erişim, elektrik arzının güvenilirliği ve tarifelerin şeffaflığından oluşan kalıcı bir elektrik bağlantısı sağlamak için gereken tüm prosedürler, zaman ve maliyet ile ilgilidir.

İran'da elektrik almak için 6 prosedür gerekmekte, işlemler 77 gün sürmektedir. Bu haliyle İran, 190 ülke arasında 113. sırada yer almaktadır.

İran bu dizinde geçen yılın raporuna kıyasla 0,01 puanlık bir iyileşme göstererek 68,86 puana ulaşmasına rağmen, geçen yılki sıralaması olan 108. sıranın beş basamak gerisinde yer almaktadır.

- **Tapulaştırma**

Bu gösterge, bir işletmenin başka bir işletmeden mülk satın alması ve mülk ünvanının alıcının ismine aktarılması için gereken tüm prosedür, zaman ve maliyet ile ilgilidir.

İran'da bir mülkün tescil edilmesi için 6 prosedür gerekmekte, işlemler 31 gün sürmekte ve mülk değerinin %3,8'ini oluşturmaktadır.

İran bu dizinde geçen yılın raporuna kıyasla 0,09 puanlık bir iyileşme göstererek 63,98 puanla 70. sırada yer almaktadır.

- **Krediye Erişim**

Bu dizin, kredi bilgilerinin paylaşımı ile borçluların ve borç verenlerin yasal işlemlere ilişkin yasal haklarını değerlendirmektedir. Kredi bilgi sistemleri, krediye ulaşmak isteyenlerin krediye daha kolay erişebilmelerini sağlayacak iyi bir kredi geçmişi oluşturmaları ve borç verenlerin de borç almak isteyenlerin finansal geçmişini görmesini sağlar.

İran'ın bu dizindeki puanı ve konumunda geçen yıla göre bir değişiklik bulunmamakta olmasına rağmen sıralamadaki yeri 50 puanla kredi alma kolaylığı konusunda 99. Sıradan 104. sıraya gerilemiştir.

- **Azınlık Hissedarlarını Koruma**

Bu dizin, azınlık hissedarlarının kurumsal yönetimdeki haklarının korunmasını ölçmektedir.

İran geçen seneye göre hiçbir değişiklik göstermeyen 40 puan ile bu dizinde 128. sırada yer almaktadır.

- **Vergi Ödeme**

Bu dizin, orta ölçekli bir şirketin belirli bir yılda ödemek zorunda olduğu vergiler, zorunlu katkılar ile diğer vergi ve katkı paylarının idari yükünü ölçer.

Ortalama olarak, İran'daki firmalar yılda 216 saat harcayarak 20 vergi ödemesi yapmakta, karlarının % 44,7'sini vergi olarak ödemektedir.

İran bu dizinde 59,5 puanla 144. sırada yer almakta olup, sıralamadaki yeri değişmemiştir.

- **Sınır Ötesi Ticaret**

Bu dizin, sınır ötesi ticaret için belgelerin elde edilmesi, hazırlanması, işlenmesi, sunulması gibi hususlarda gereken zaman ve maliyeti ölçer.

Dünya Bankası'nın raporuna göre, ihracat için gerekli belgeleri toplamak 33 saat ve 60\$'a, ihracat mallarının sınırdan geçişi 101 saat ve 415\$'a mal olmaktadır.

İthalat kısmında ise ithalat belgelerinin derlenmesine 40 saat ve 90\$'a, ithalatın sınırdaki gerekliliklere uyumu ise 141 saat ve 660\$'a mal olmaktadır.

İran, bu dizinde geçen yılki puanında herhangi bir değişim olmadan 66,2 puanla 123. sırada yer almıştır. İran'ın geçtiğimiz yıl bu dizindeki sıralaması 121 idi.

- **Sözleşmeleri Uygulamak**

Bu dizin, ticari bir anlaşmazlığın çözümünde yargı sisteminin verimliliğini ve yargı süreçlerinin kalitesini ölçmektedir.

İran'ın bu dizindeki puanında geçen yıla göre bir değişiklik bulunmamakta olup, 58,21 puanla geçen yılki sırası olan 89'dan 90'a gerilemiştir.

İran'da sözleşmelerin uygulanması 505 gün sürmekte, iddia edilen bedelin %19,3'ü sözleşmenin uygulanması esnasında harcanmaktadır.

Yargının Etkinliği Dizininde ise İran, 18 puan üzerinden 5 almaktadır.

- **İflas Çözümü**

Bu dizin, şirketlerin iflas etme süreçlerindeki prosedürler ile ilgilidir.

İran'ın bu dizindeki sıralamasında geçtiğimiz yıla göre iki basamak gerilemiş olup, 133. Sıraya düşmüştür.

İran'da iflas sürecini işletmek 1,5 yıl almakta ve borçluya tüm borcunun %15'ine denk gelecek bir maliyete yol açmaktadır.

İran'ın bu dizindeki payı geçtiğimiz yıla 0,5 puan gerileme ile 35,1 puana düşmüştür.

Kaynak: Financial Tribune, <https://bit.ly/34hTMBI>